

CUMHURBAŞKANI AHMET NECDET SEZER'İN AÇILIŞ KONUŞMASI

Sayın Rektör,
Hukuk Fakültemizin Değerli Öğretim Üyeleri,
Sayın Konuklar,
Sevgili Öğrenciler,

Hukuk Fakültesi'nin 80., Ankara Üniversitesi'nin 60. kuruluş yıldönümü nedeniyle düzenlenen bu anlamlı etkinliğe katılmaktan duyduğum mutluluğu öncelikle belirtmek istiyorum, sizleri iyilik dilekelerimle selamlıyorum.

1962 yılında mezun olduğum Hukuk Fakültesi'nin bu güzel ortamında yeniden bulunmak, benim için ayrı bir mutluluk kaynağıdır.

Yaşamımda özel yeri olan Fakültemiz, yetiştirdiği Cumhuriyet'e yürekten bağlı hukukçular, yürüttüğü bilimsel çalışmalar ve öğretim elemanlarıyla adından her zaman övgüyle söz ettirmiştir.

Cumhuriyet'in ilanından kısa süre sonra kurulan Hukuk Fakültesi, kuruluş amaçları doğrultusunda kendisinden beklenen hizmetleri layıkıyla yerine getiren bir eğitim kurumu olma başarısını göstermiştir.

Sizlerden biri olarak bunu kıvançla karşılıyor, Fakültemizin bugünlere gelmesinde emeği geçenleri kutluyor, yitirdiğimiz değerli öğretim elemanlarımızı ve meslektaşlarımızı saygı ve gönül borcuyla anıyorum.

Değerli Konuklar,

Yaklaşık bir hafta önce Cumhuriyetimizin 82. yıldönümünü, Ulusumuzun büyüklüğüne yaraşır etkinliklerle kutladık. Böylesine büyük bir eseri bize armağan ettiği için Ölümsüz Önderimize bağlılığımızı ve minnet duygularımızı yüksek sesle dile getirdik.

Yurttaşlarımızın coşkusu, genç kuşakların canlılığı, Türk Ulusu'nun Cumhuriyet'e her koşulda sahip çıkma ve kazanımlarını sonsuza kadar koruma kararlılığını bir kez daha göstermiştir.

Cumhuriyet, tüm aşamaları çok iyi düşünülmüş, siyasal, toplumsal, hukuksal ve kültürel alanlarda bir yenilenme, çağdaşlaşma ve aydınlanma tasarımıdır.

Atatürk, Cumhuriyet ile yurttaşlarımızın insan olmanın erdemini yaşayabilecekleri siyasal rejim ve toplumsal düzene ulaşılmasını amaçlamıştır.

Cumhuriyet'in ilanı ve Atatürk devrimleri, Türkiye'nin evrensel değerleri benimseme ve çağdaş dünyayla bütünleşme çabalarına hız kazandırmıştır.

82 yıl ülkelerin tarihinde uzun süre değildir. Atatürk'ün kısa bir süreye sığdırdığı, yüzlerce yılda bile başarılması güç dönüşümler, Türkiye Cumhuriyeti'nin, yeni kurulan bir devlet olmasına karşın, her alanda ilerleyerek bugünkü övünç verici düzeye ulaşmasını sağlamıştır.

Ülkemizde kurum ve kurallarıyla çağdaş bir hukuk sisteminin kurulabilmesi, Cumhuriyet'in yüzakı olarak değerlendirdiğimiz bir atılımdır.

Toplumsal yaşamda egemen olan, gelişmenin önünde engel oluşturan eski hukuk düzeninin terkedilerek, evrensel değerlere dayanan yeni hukuk düzenine geçilmesi, bunun kısacık bir zaman dilimi içinde gerçekleştirilmesi, Cumhuriyet'in en büyük başarısıdır.

Aydınlanma Devrimi içinde hukuk reformunun özel yeri bulunmaktadır. Hukuk reformu, Atatürk devrimlerinin itici gücüdür. Atatürk, hukuk reformunun temelini ulusal egemenlik ve laiklik ilkelerini yerleştirmiştir.

Bir konuşmasında "Hukukta işi oluruna bağlamak, eski masalımsı göreneklere bağlı kalmak, ulusları uyanmaktan alıkoyan en ağır bir kabustur. Türk milleti, üzerine kabus çökmesine izin veremez!" diyen Yüce Atatürk, yerleşik hukuk düzeninden; dogmalardan ve dinsel kurallardan arındırılmış, laik ve çağdaş hukuk sistemine geçiş için köklü reformlar yapmıştır.

Çağdaş hukuk kuralları kabul edilmiş, tüm yurttaşlar için hukuk birliği sağlanmıştır. Çağdışı kurum ve kurallara son verilerek, hukuk devleti ilkesi egemen kılınmıştır.

Türkiye'de laik hukuk sistemine geçişin en önemli adımı, kuşkusuz Medeni Yasa'nın kabulü olmuştur. Medeni Yasa, Türk Devrimi'nin ve bunun içinde gerçekleştirilen hukuk reformunun temel taşıdır. Bu bağlamda Medeni Yasa'nın çağdaşlaşma ve demokratikleşme tarihimizdeki yeri ve önemi yadsınamaz.

Hukuk sistemimizin mimarlarından, dönemin Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt'un yazdığı, Medeni Yasa'nın genel gerekçesindeki şu satırlar, gerçekleştirilen reformu çarpıcı biçimde anlatmaktadır: "Yasaları dine dayalı olan devletler, kısa bir süre sonra ülkenin ve ulusun isteklerini karşılayamazlar. Bu nedenle dinlerin yalnız bir vicdan işi olarak kalması çağdaş uygarlığın temellerindedir... Kuşku yoktur ki, yasaların amacı, herhangi bir gelenek ve görenek ya da yalnız vicdanla ilgisi olması gereken din kuralları değil, siyasal, sosyal, ekonomik ve ulusal birliğin ne olursa olsun sağlanması ve yerine getirilmesidir."

Geride kalan 82 yılda, "Yeni hukuk ilkeleriyle, alfabesinden okumaya başlayacak bir yeni hukuk kuşağı yetiştirmek için" oluşturulan kurumlar, Cumhuriyet döneminde çıkarılan devrim niteliğindeki yasalarda, değişen koşullar doğrultusunda yapılan düzenlemeler ve kabul edilen yeni yasalarla Türk hukuku gelişimini sürdürmüştür.

Hukuk Fakültesi'nin kurulması, bu kapsamda atılan adımlardan biridir. Cumhuriyet'in yönetim merkezinde bir hukuk okulunun açılması, "çağdaş devlet, çağdaş toplum ve çağdaş yurttaş" hedefine ulaşılması yönünden büyük önem taşımaktadır.

Atatürk, "Ankara Hukuk okulu ile, Cumhuriyet hukukunu, yalnız sözüyle ve görünüşüyle değil, bilinçli ve bilgisel niteliği ile, yeni yasalarıyla, yeni hukuk adamlarıyla açıklayacak, savunacak ve uygulayacak bir davranışa baş vurmaş oluyoruz" sözleriyle Hukuk Fakültesi'nin kuruluşundaki ilerici yaklaşımı ortaya koymuştur.

Hukuk Fakültesi, Yüce Önder'in belirttiği gibi, "Türk devrim ve uygarlığının ruhuna uygun öğretimde bulunarak, yurdumuza yararlı hizmetler" gerçekleştirmiştir.

Değerli Konuklar,

Anayasamızda Cumhuriyet'in değiştirilemez nitelikleri arasında sayılan hukuk devleti ilkesi, özgürlükçü, çoğulcu, çağdaş demokrasinin olmazsa olmaz koşuludur.

Hukuk devleti, yurttaşların hukuksal güvenlik içinde buldukları, Devlet'in eylem ve işlemlerinin hukuk kurallarına bağlı olduğu bir sistemi anlatır. Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı, Devlet'i oluşturan organların uymak zorunda oldukları ilkeleri ve hukuk kurallarını ortaya koymaktadır.

Yurttaşların devlete güven duymaları ve kendi kişiliklerini korkusuzca geliştirebilmeleri, ancak hukuk güvenliğinin sağlandığı demokratik bir hukuk devleti içinde olanaklıdır.

Devlet'in eylem ve işlemlerinin Anayasa'ya, hukukun evrensel kurallarına uygunluğunun yanı sıra, yargısal denetime bağlı olması, hukuk devletinin vazgeçilmez koşuludur. Yasama ve yürütmenin, bu bağlamda

yönetimin bağımsız yargı tarafından denetlenmesi, denetim sonucu oluşan yargı kararlarının uygulanması, hukuk devletinin işlerlik kazanması yönünden zorunludur.

Parlamentar rejimin uygulandığı demokratik bir Cumhuriyet olan Türkiye'de Anayasa'daki erkler ayrılığı ilkesinin tam olarak yaşama geçirilmesi, hukuk devleti ilkesinin eksiksiz uygulanmasıyla olanaklıdır.

Demokratikleşme yönünde yapılan değişikliklerin sürdürülmesi, hukuk devleti ilkesinin önündeki engellerin kaldırılması ve yurttaşlarımızın Atatürk ilke ve devrimleri ışığında demokratik değerleri üstün tutmasıyla güçlü Türkiye hedefine mutlaka ulaşacağımıza inanıyorum.

Hukuk devleti anlayışının egemen olması için tüm kişi ve kurumlara büyük sorumluluklar düşmektedir. Herkesin bu sorumluluğun bilinciyle davranarak, ülkemizi hak ettiği düzeye getireceğini umut ediyorum.

Bu süreçte, hukuk eğitimi veren yüksek öğretim kurumlarımız da kuşkusuz önemli rol üstleneceklerdir.

Köklü geçmişe ve zengin birikime sahip olan Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültemiz, Türkiye'nin demokratik hukuk devleti olmasına değerli katkılarda bulunmuştur.

Yüce Atatürk'ün "Cumhuriyet'in müeyyidesi olacak bu büyük müessesenin küşadında hissettiğim saadeti hiçbir teşebbüste duymadım ve bunu izhar ve ifade etmekle memnunum" sözleriyle açılan Hukuk Fakültemizin, bu katkılarını önümüzdeki dönemde de artırarak sürdüreceğine inanıyoruz.

Değerli Konuklar,

Bugün Hukuk Fakültesi 80. yıldönümünü kutlarken, Ankara Üniversitesi'nin kuruluşunun 60. yılı resmi açılış töreni de yapılmaktadır. 1925 yılında açılan Hukuk Fakültesi, ülkemizin köklü ve uluslararası alanda saygın üniversitelerinden olan Ankara Üniversitesi'nin ilk fakültesi olması yönünden özel konuma sahiptir.

1946 yılında tüzel kişiliğe kavuşan Ankara Üniversitesi, Atatürk öncülüğünde başlatılan üniversite reformunun önemli bir ayağını oluşturmaktadır.

Kurulduğu günden bu yana Cumhuriyet'e, Atatürk ilke ve devrimlerine bağlılık, ülkenin ve toplumun gereksinimlerine yanıt oluşturma kararlılığı içindeki Ankara Üniversitesi, Türkiye Cumhuriyeti'nin aydınlığa, çağdaşlığa ve bilime inanmış bir kurumu olarak, Türk bilimine dünya çapında saygınlık kazandıran çalışmalarıyla hizmetlerini sürdürmektedir.

Yapısındaki fakülteler, yüksekokullar, meslek yüksekokulları, enstitüler, araştırma merkezleri ve seçkin akademik kadrosu ile binlerce

öğrenciyi geleceğe hazırlayan Ankara Üniversitesi'nin ulaştığı düzeyi mutlulukla karşılıyoruz.

Yükseköğretim kurumlarının öğretim programları, uygulamaları, araştırma çalışmaları gibi alanlarda uluslararası ölçütleri yakalaması, üzerinde önemle durduğumuz bir konudur.

Bu bağlamda, Ankara Üniversitesi'nin Avrupa Üniversiteler Birliği'nin kurumsal değerlendirmesinden "olumlu" not alması, önemli bir başarıdır. Bu gelişmeyi övgüye değer bulduğumuzu özellikle vurgulamak istiyorum.

Sevgili Öğrenciler,

Yüce Önder Atatürk'ün büyük önem verdiği bu seçkin kurumda eğitim görmek, sizler için övünç kaynağıdır.

Öğreniminizi tamamladıktan sonra, bu övünç ve güvenle Cumhuriyetin genç hukukçuları olarak adalet kurumunun çeşitli yerlerinde görev üstleneceksiniz.

Hukukçuluk, hak ve özgürlüklerin korunmasını, adaletin eşit biçimde dağıtılmasını amaç edinen saygın bir meslektir.

Her zaman ve her koşulda adaleti, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını ve eşitlik ilkesini gözeterek bir yaklaşım içinde olmalısınız. Dünyayı anlamak, küreselleşmenin getirdiği değişimleri kavramak için teknolojiyi iyi kullanmalı, alanınızdaki gelişmeleri yakından izleyerek kendinizi yetiştirmeli, hukuk formasyonunuzu güçlendirmelisiniz.

Meslek yaşamınız boyunca, hiçbir düşünce ya da yönlendirmenin etkisi altında kalmadan, hukukun üstünlüğünden ödün vermeden ve onun dayandığı değerler sistemine bağlılıktan ayrılmadan çaba göstereceğinizden kuşku duymuyoruz.

Sizleri demokrasi kültürünün gelişmesi için çaba gösteren, tarihini ve öz değerlerini iyi bilen, evrensel değerleri, bilimin ve aklın üstünlüğünü benimseyen, eleştirel düşünce sistemine sahip, sorunlara duyarlı, Türkçe'yi doğru kullanan, araştıran ve sorgulayan bireyler olarak görmek içten dileğimizdir.

Sizlerin Atatürk ilke ve devrimlerine bağlı, insan haklarına saygılı genç hukukçular olarak, demokratik, laik Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarınızı en iyi biçimde yerine getireceğinize, aydın kimliğinizle hukukun üstünlüğünün egemen kılınması için özveriyle çalışacağınıza yürekte inanıyoruz.

Bu duygu ve düşüncelerle, Ankara Üniversitesi'nin 60., Hukuk Fakültemizin 80. kuruluş yıldönümünü kutluyor, Üniversitemizin ve Fakültemizin yöneticilerine, değerli öğretim elemanlarına, diğer görevlilerine ve öğrencilerine başarılar ve esenlikler diliyorum.